

ภาคผนวก ก

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วย
การไต่ถามและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ
พ.ศ. 2555

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด
ว่าด้วยการไต่ถ้อยและประนอมข้อพิพาทคดีอาญา
ในชั้นพนักงานอัยการ
พ.ศ. 2555

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไต่ถ้อยและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการให้เหมาะสมกับภารกิจของสำนักงานอัยการสูงสุด ในการอำนวยความสะดวกธรรมทางอาญา ด้วยการนำกระบวนการยุติธรรมทางเลือกมาใช้เพื่อสร้างความสมานฉันท์ในสังคม และลดภาระในการดำเนินคดีทั้งของรัฐและของประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (11) มาตรา 19 วรรคหนึ่ง และมาตรา 23 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 อัยการสูงสุดจึงออกระเบียบ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการไต่ถ้อยและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ พ.ศ. 2555”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“สำนักงานอัยการพิเศษฝ่าย” หมายความว่า สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายตามประกาศคณะกรรมการอัยการว่าด้วยการแบ่งหน่วยงาน และการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยงานภายในของสำนักงานอัยการสูงสุด ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญา

“สคช.” หมายความว่า สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

“อจ.สคช.” หมายความว่า อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด รับผิดชอบงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนประจำสำนักงานอัยการจังหวัด

ข้อ 4 ให้อัยการสูงสุดมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ 5 ให้อัยการสูงสุดรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

บททั่วไป

ข้อ 6 การไต่ถามและประนอมข้อพิพาท พนักงานอัยการเจ้าของเรื่องจะต้องกระทำด้วยความเที่ยงธรรมและเป็นกลาง และต้องไม่กระทำการใดเพื่อเป็นการจงใจ ให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น เพื่อให้คู่กรณียินยอมในการไต่ถามและประนอมข้อพิพาท

ข้อ 7 ในกรุงเทพมหานคร การไต่ถามและประนอมข้อพิพาทคดีอาญา ให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย ส่วนในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานอัยการจังหวัดในท้องที่ที่พนักงานสอบสวนส่งสำนวนมา มีหน้าที่รับผิดชอบ

สำหรับการไต่ถามและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาที่พนักงานสอบสวนในท้องที่ที่รับผิดชอบส่งสำนวนมาให้สำนักงานอัยการคดีศาลแขวง หรือสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัด ที่มีท้องที่เดียวกันกับสำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัด หรือสำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวอำเภอใด ให้สำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัด หรือสำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวอำเภอนั้น แล้วยแต่กรณี มีหน้าที่รับผิดชอบ

หมวด 1

การไต่ถามและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในความผิดต่อส่วนตัว

ข้อ 8 เมื่อสำนักงานอัยการพิเศษฝ่าย หรือสำนักงานอัยการจังหวัด ได้รับสำนวนการสอบสวนคดีอาญาในความผิดต่อส่วนตัวจากพนักงานสอบสวน และคดีไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 9 ให้มีหนังสือแจ้ง สคช. หรือ อจ.สคช. แล้วยแต่กรณี โดยเร็ว เพื่อดำเนินการไต่ถามและประนอมข้อพิพาทโดยไม่ต้องส่งสำนวนไปด้วย

กรณีสำนักงานอัยการจังหวัดใดไม่มี อจ.สคช. ประจําอยู่ ให้อัยการจังหวัดนั้นมอบหมายพนักงานอัยการซึ่งมิใช่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาเรื่องนั้น เป็นพนักงานอัยการเจ้าของเรื่อง

สำหรับสำนักงานอัยการคดีศาลแขวง หรือสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตามข้อ 7 วรรคสอง ให้มีหนังสือแจ้งสำนักงานอัยการจังหวัดโดยเร็ว เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

ภายหลังดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาพิจารณาสั่งคดีนั้นต่อไปตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ โดยไม่ต้องรอผลการไต่เถียงและประนอมข้อพิพาท และเมื่อมีคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ให้มีหนังสือแจ้ง สคช. หรือ อจ.สคช. แล้วแต่กรณี ทราบทันที

หนังสือแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบ ปน.1 ท้ายระเบียบนี้

ข้อ 9 คดีอาญาในความผิดต่อส่วนตัวที่พนักงานอัยการจะดำเนินการไต่เถียงและประนอมข้อพิพาทต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) คดีที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าการกระทำความผิดของผู้ต้องหาเป็นการประกอบอาชญากรรมเป็นอาชีพ หรือเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย

(2) คดีที่มีข้อเท็จจริงเป็นที่แน่ชัดแล้วว่าพนักงานอัยการจะต้องมีคำสั่งยุติการดำเนินคดีเพราะเหตุอื่น

ข้อ 10 เมื่อสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย สคช. หรือ อจ.สคช. ได้รับหนังสือตามข้อ 8 วรรคหนึ่งแล้ว ให้ลงสารบบประนอมข้อพิพาท และดำเนินการมอบหมายพนักงานอัยการคนหนึ่งหรือหลายคนที่ได้รับผิดชอบงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนเป็นเจ้าของเรื่องผู้รับผิดชอบ

ภายใน 5 วันทำการ นับแต่วันได้รับเรื่อง ให้พนักงานอัยการเจ้าของเรื่องแจ้งไปยังผู้เสียหายและผู้ต้องหาให้มาพบหรือมอบหมายให้ผู้แทนมาพบพนักงานอัยการ ณ สำนักงานอัยการ เพื่อดำเนินการไต่เถียงและประนอมข้อพิพาทตามวันและเวลาที่พนักงานอัยการกำหนด โดยต้องไม่เกินกว่า 15 วัน นับแต่วันที่ออกหนังสือ ทั้งนี้ การแจ้งให้ทำเป็นหนังสือตามแบบ ปน.2 ท้ายระเบียบนี้ โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ พร้อมทั้งให้ประสานงานทางโทรศัพท์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นใดเพื่อให้คู่กรณีทราบ

ข้อ 11 กรณีที่คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายได้รับหนังสือแจ้งแล้วไม่มาตามกำหนดนัด โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบ หรือแจ้งเหตุขัดข้องแต่ไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้พนักงานอัยการเจ้าของเรื่องเสนออัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือ อจ.สคช. เพื่อเสนออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งยุติ และเสนออธิบดีอัยการ สคช. หรือ อธิบดีอัยการภาค เพื่อทราบ

ถ้าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดขอเลื่อนการไต่เถียงและประนอมข้อพิพาทไปจากวันเวลาที่พนักงานอัยการ ได้กำหนดนัดไว้ หากมีเหตุผลอันสมควรให้พนักงานอัยการเลื่อนการไต่เถียงและประนอมข้อพิพาทนั้นออกไป และกำหนดวันเวลานัดใหม่ภายในระยะเวลาไม่เกิน 15 วัน

นับแต่กำหนดนัดครั้งแรก หรือตามที่เห็นสมควร แต่ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าการขอเลื่อนนั้น ไม่มีเหตุผลอันสมควรก็ให้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง

ข้อ 12 ในกรณีที่ไม่สามารถส่งหนังสือแจ้งคู่กรณีได้ แต่มีพฤติการณ์ที่เชื่อว่า น่าจะติดตามได้ ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งไปยังคู่กรณีอีกครั้งหนึ่ง และหากยังไม่อาจส่ง หนังสือแจ้งได้อีก ให้พนักงานอัยการเสนออัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือ อจ.สคช. เพื่อเสนออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งยุติ

หากไม่สามารถส่งหนังสือแจ้งคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้ และมีพฤติการณ์ที่เชื่อว่า ไม่น่าจะติดตามได้ ให้พนักงานอัยการเสนออัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือ อจ.สคช. เพื่อเสนออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งยุติ

เมื่อได้มีคำสั่งยุติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้เสนออธิบดีอัยการ สคช.หรือ อธิบดีอัยการภาค เพื่อทราบ

ข้อ 13 การไต่ถามและประนอมข้อพิพาท ให้ดำเนินการ ณ สำนักงานอัยการ หรือสถานที่ราชการอื่นตามที่พนักงานอัยการเห็นสมควร โดยสถานที่ดำเนินการไต่ถามและ ประนอมข้อพิพาทควรจัดแยกเป็นส่วนสักเพื่อรักษาความลับ

คู่กรณีมีสิทธิให้บุคคลซึ่งตนไว้วางใจเข้ารับฟังได้ ฝ่ายละไม่เกินสองคน

ข้อ 14 ให้พนักงานอัยการแจ้งให้คู่กรณีทราบก่อนเริ่มรับฟังข้อพิพาทว่า

(1) การไต่ถามและประนอมข้อพิพาทนี้ เป็นการปฏิบัติตามระเบียบสำนักงาน อัยการสูงสุดว่าด้วยการไต่ถามและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ

(2) พนักงานอัยการจะกระทำด้วยความเที่ยงธรรมและเป็นกลาง

(3) คู่กรณีมีสิทธิที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการไต่ถามและประนอมข้อพิพาทก็ได้ และคู่กรณีมีสิทธิให้บุคคลซึ่งตนไว้วางใจเข้ารับฟังได้ ฝ่ายละไม่เกินสองคน

(4) คู่กรณีมีสิทธิ หน้าที่ และพันธะทางกฎหมายอันเป็นผลจากการไต่ถามและ ประนอมข้อพิพาท เช่น เมื่อคู่กรณียอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว สิทธินำคดีอาญา มาฟ้องย่อมระงับไป และหากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามที่ยอมความกัน คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งจะต้อง ฟ้องเป็นคดีแพ่งโดยเรียกร้องได้ตามที่ยอมความกันเท่านั้น

(5) ข้อเสนอ ข้อผ่อนผัน หรือคำชี้แจงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในชั้น ไต่ถามและ ประนอมข้อพิพาทจะเก็บเป็นความลับ คู่กรณีไม่มีสิทธิใช้อ้างอิง ไม่ว่ากรณีใดๆ และไม่ผูกมัดคู่กรณี ให้ต้องปฏิบัติตาม และหากไม่สามารถตกลงกันได้ จะไม่มีผลต่อการพิจารณาที่มีความเห็นและคำสั่ง ของพนักงานอัยการ

ให้พนักงานอัยการทำบันทึกการแจ้งตามวรรคหนึ่งให้คู่กรณีลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานตามแบบ ปน.3 ท้ายระเบียบนี้

ข้อ 15 ให้พนักงานอัยการรับฟังข้อพิพาทจากคู่กรณีที่ละฝ่าย แต่จะรับฟังข้อเท็จจริงหรือซักถามข้อเท็จจริงจากคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในส่วนที่เกี่ยวกับรายละเอียดหรือพฤติการณ์ในการกระทำความผิด หรือข้อเท็จจริงอื่นใดที่เป็นสาระสำคัญของคดี ในขณะที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งร่วมฟังอยู่ด้วยไม่ได้

ข้อ 16 การไต่ถามและประนอมข้อพิพาทไม่ให้วินิจฉัยชี้ขาดว่าคู่กรณีฝ่ายใดผิดฝ่ายใดถูก

ข้อ 17 การไต่ถามและประนอมข้อพิพาท ถ้ามีการเรียกร้องค่าเสียหายหรือเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งต้องปฏิบัติ หากคู่กรณีทั้งสองฝ่ายยินยอมให้พนักงานอัยการจะจำนวนค่าเสียหายหรือกำหนดเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัตินั้นได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 18 ในระหว่างการดำเนินกระบวนการไต่ถามและประนอมข้อพิพาท ถ้าได้รับแจ้งผลการสั่งคดีตามข้อ 8 วรรคสี่ ให้พนักงานอัยการเจ้าของเรื่องแจ้งคู่กรณีทราบทันที และสอบถามคู่กรณีว่าประสงค์จะให้ดำเนินการไต่ถามและประนอมข้อพิพาทต่อไปหรือไม่ ทั้งนี้ ให้บันทึกความประสงค์ของคู่กรณีไว้ตามแบบ ปน.4 ท้ายระเบียบนี้ และให้คู่กรณีลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

หากคู่กรณีไม่ประสงค์จะให้ดำเนินการต่อไป ให้ยุติการไต่ถามและประนอมข้อพิพาท และให้พนักงานอัยการเสนออัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือ อจ.สคช. เพื่อเสนออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งยุติ และเสนออธิบดีอัยการ สคช. หรืออธิบดีอัยการภาค เพื่อทราบ

หากคู่กรณีแสดงความประสงค์ขอให้ไต่ถามและประนอมข้อพิพาทต่อไป ให้ดำเนินการตามความประสงค์ของคู่กรณี

ข้อ 19 ในกรณีที่คู่กรณีไม่สามารถตกลงประนอมข้อพิพาทกันได้ ให้พนักงานอัยการทำบันทึกตามแบบ ปน.5 ท้ายระเบียบนี้ แล้วให้คู่กรณีลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หากคู่กรณีไม่ยินยอมลงลายมือชื่อให้พนักงานอัยการบันทึกไว้ด้วย และให้พนักงานอัยการเสนออัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือ อจ.สคช. เพื่อเสนออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งยุติ และเสนออธิบดีอัยการ สคช. หรืออธิบดีอัยการภาค เพื่อทราบ

ข้อ 20 เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายตกลงประนอมข้อพิพาทกันได้และประสงค์จะยอมความกันตามกฎหมาย ให้พนักงานอัยการทำบันทึกยอมความกันไว้เป็นหลักฐานตามแบบ ปน.6 ทำระเบียบนี้

ในกรณีตกลงประนอมข้อพิพาทโดยมีเงื่อนไขหรือข้อเรียกร้องให้คู่กรณีต้องปฏิบัติให้พนักงานอัยการทำบันทึกข้อตกลงและความประสงค์ของคู่กรณีตามแบบ ปน.7 ทำระเบียบนี้

บันทึกตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้จัดทำขึ้นเป็น 4 ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน แล้วอ่านข้อความให้คู่กรณีฟัง และให้คู่กรณีลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานอย่างน้อยสองคน โดยพนักงานอัยการลงชื่อในฐานะผู้ทำการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท มอบให้คู่กรณีถือไว้ฝ่ายละฉบับ เก็บไว้ ณ สำนักงานอัยการที่ทำการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท 1 ฉบับ และส่งให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาในเรื่องนั้น 1 ฉบับ

ข้อ 21 ให้พนักงานอัยการเจ้าของเรื่องแจ้งผลการดำเนินการตามระเบียบนี้ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาทราบ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบประนอมข้อพิพาท

ข้อ 22 การรายงานผลการดำเนินการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทให้สำนักงานอัยการที่มีการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทรายงานผลการดำเนินการและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เป็นรายเดือนภายในวันทำการที่ห้าของเดือนถัดไป ถึงอธิบดีอัยการ สคช. หรืออธิบดีอัยการภาค แล้วแต่กรณี เพื่อรายงานต่อสำนักงานอัยการสูงสุดภายในวันที่สิบห้าของเดือนนั้น ตามแบบ ปน.8 ทำระเบียบนี้

หมวด 2

การไกล่เกลี่ยในคดีอาญาที่ไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัว

ข้อ 23 ในสำนวนคดีอาญาที่ไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัว หรือในสำนวนคดีอาญาที่มีความผิดต่อส่วนตัวและไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัวรวมกัน ถ้าผู้เสียหายและผู้ต้องหามีความประสงค์จะให้ไกล่เกลี่ยเพื่อบรรเทาความเสียหายและเป็นประโยชน์ในการพิจารณาคดีของศาล สำนักงานอัยการตามข้อ 8 ที่ได้รับสำนวนคดีอาญา อาจพิจารณาแจ้งให้ดำเนินการไกล่เกลี่ยได้

ข้อ 24 เมื่อพนักงานอัยการเจ้าของเรื่องได้แจ้งผลการไกล่เกลี่ยแล้ว และเป็นกรณีที่มีการไกล่เกลี่ยสามารถตกลงกันได้ ให้พนักงานอัยการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาแถลงถึงผลการไกล่เกลี่ยนั้นต่อศาลด้วย

ข้อ 25 การดำเนินการตามหมวดนี้ ให้นำความในหมวด 1 มาใช้โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2555

จุลสิงห์ วสันตสิงห์
(นายจุลสิงห์ วสันตสิงห์)
อัยการสูงสุด

ภาคผนวก ข

ระเบียบศาลอาญาว่าด้วยการระงับข้อพิพาท พ.ศ. 2550
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2550)

ระเบียบศาลอาญาว่าด้วยการประνομข้อพิพาท พ.ศ. 2550
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2550)

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระบบการประνομข้อพิพาทขึ้นในศาลอาญาเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยแนวปฏิบัติในการดำเนินคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา และเพื่อเป็นช่องทางในการแสวงหาวิธีการแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่เกิดแก่ผู้เสียหาย รวมทั้งมาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของจำเลย บัดนี้ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการประνομข้อพิพาท อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบศาลอาญาว่าด้วยการประνομข้อพิพาท พ.ศ. 2550”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบศาลอาญาว่าด้วยการประνομข้อพิพาท พ.ศ. 2549

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา

“รองอธิบดี” หมายความว่า รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการดำเนินงานและส่งเสริมระบบประνομข้อพิพาท

“ผู้ประνομข้อพิพาท” หมายความว่า บุคคลซึ่งอธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้ประνομข้อพิพาทของศาลอาญา

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการและลูกจ้างซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ประνομข้อพิพาท

หมวด 1

ศูนย์ประνομข้อพิพาทและการแต่งตั้งผู้ประνομข้อพิพาท

ข้อ 5 ให้จัดตั้งศูนย์ประνομข้อพิพาทขึ้นในศาลอาญาโดยมีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประνομข้อพิพาทของศาลอาญา ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประνομข้อพิพาทในการปฏิบัติหน้าที่ และจัดเตรียมเอกสารสำนวนความต่างๆ ตลอดจนดำเนินการอย่างอื่นที่จำเป็นเพื่อให้การประνομข้อพิพาทเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ข้อ 6 ให้มีผู้ประนอมข้อพิพาทประจำศาลอาญา โดยการแต่งตั้งจากอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา

การเปิดรับสมัครคัดเลือกผู้ประนอมข้อพิพาทให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการหรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากำหนด

ส่วนวันเวลาการรับสมัคร การประกาศผล วิธีการคัดเลือกรวมทั้งจำนวนผู้ประนอมข้อพิพาท ให้เป็นไปตามที่ประกาศกำหนด

ข้อ 7 บุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ประนอมข้อพิพาทนี้ จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เช่น แพทยศาสตร์ เกษศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ บริหารธุรกิจ บัญชี เศรษฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปะศาสตร์ จิตวิทยา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ นิติศาสตร์ หรือรัฐศาสตร์ เป็นต้น และจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

(1) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(2) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(3) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

(4) ไม่เคยเป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งให้พักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ

ไว้ก่อน

(5) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ

(6) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(7) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรงหรือมีกายหรือจิตไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ประนอมข้อพิพาท โดยต่อใบรับรองแพทย์มาแสดงพร้อมใบสมัคร

(8) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีบุคลิกภาพ มีความประพฤติ และทัศนคติที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ผู้ประนอมข้อพิพาท

(9) เป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งที่ศาลอาญาอนุมัติให้ผู้สมัครเป็นผู้ประนอมข้อพิพาทของศาลอาญาต้องมีข้าราชการระดับ 7 ขึ้นไปหรือข้าราชการตุลาการหรือข้าราชการอัยการตั้งแต่ชั้น 2 ขึ้นไปเป็นผู้รับรองความประพฤติมาแสดงพร้อมใบสมัคร

ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาก่อนกรอง และเสนอรายชื่อผู้สมควรเป็นผู้ประนอมข้อพิพาทเสนออธิบดีเพื่อมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้ประนอมข้อพิพาทในศาลอาญา

ผู้ประนอมข้อพิพาทที่ได้รับแต่งตั้งมีวาระในการดำรงตำแหน่ง คราวละ 2 ปี นับแต่วันที่รับแต่งตั้ง เมื่อพ้นวาระแล้วสามารถสมัครเป็นผู้ประนอมข้อพิพาทได้อีก

เมื่อผู้ประนอมข้อพิพาทครบวาระดำรงตำแหน่งแล้ว ให้คงปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาจะแต่งตั้งผู้ประนอมข้อพิพาทชุดใหม่

ข้อ 8 เมื่ออธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้ประนอมข้อพิพาท ให้ศูนย์ประนอมข้อพิพาท บันทึกชื่อผู้นั้นในบัญชีรายชื่อผู้ประนอมข้อพิพาทแล้วปิดประกาศในศาลอาญา เพื่อให้ทราบทั่วกัน

ข้อ 9 การจัดให้ผู้ประนอมข้อพิพาทมาปฏิบัติหน้าที่ในวันเวลาใดและการมอบหมายสำนวนความเรื่องใดให้ผู้ประนอมข้อพิพาทรับผิดชอบ ให้ศูนย์ประนอมข้อพิพาท ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมาย หรือประธานคณะกรรมการในกรณีที่คู่ความตกลงกันขอให้แต่งตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคนที่มีได้อยู่ในบัญชีรายชื่อผู้ประนอมข้อพิพาทของศาลอาญาเป็นผู้ประนอมข้อพิพาทเฉพาะคดี ให้ศูนย์ประนอมข้อพิพาทเสนอเรื่องต่ออธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายเพื่อมีคำสั่ง

หมวด 2

จริยธรรมของผู้ประนอมข้อพิพาท

ข้อ 10 ผู้ประนอมข้อพิพาท ต้องมีวุฒิภาวะ น่าเชื่อถือ อดทน เข้มแข็ง ไม่ข่มขู่ บังคับให้ยอมความ มีสติปะในการประนอมข้อพิพาท ไม่นำความลับไปเปิดเผย มีความเป็นกลาง ไม่มีอคติ มีความอดสาหะ มีเมตตากรุณา มีทัศนคติที่ดี อุทิศเวลา และมีศีลธรรมอันดีงาม

ผู้ประนอมข้อพิพาทพึงปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการ

หมวด 3

การพ้นจากตำแหน่งของผู้ประนอมข้อพิพาท

ข้อ 11 ผู้ประนอมข้อพิพาทพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) ขาดคุณสมบัติตาม ข้อ 7

(4) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(5) ขาดการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีเหตุอันสมควรจำนวน 3 ครั้ง
การพ้นจากตำแหน่งตาม (3),(4) และ (5) ให้เป็นไปตามคำสั่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา

หมวด 4

วิธีการเข้าสู่กระบวนการประนอมข้อพิพาท

ข้อ 12 เมื่อศาลมีคำสั่งให้นำคดีเข้าสู่กระบวนการประนอมข้อพิพาท ให้ศูนย์ประนอมข้อพิพาทกำหนดวันนัดประนอมข้อพิพาทและแจ้งให้คู่ความที่เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งชี้แจงให้คู่ความเห็นถึงประโยชน์ในการแถลงข้อเท็จจริงและพหุติการณ์แวดล้อมต่างๆ ให้ผู้ประนอมข้อพิพาทได้รับทราบก่อนเริ่มดำเนินการประนอมข้อพิพาท โดยที่คู่ความไม่จำเป็นต้องลงลายมือชื่อในคำแถลงนั้นก็ได้อ

เอกสารที่เกี่ยวกับการประนอมข้อพิพาท ให้ศูนย์ประนอมข้อพิพาทรวบรวมตั้งเป็นสำนวนแยกต่างหากจากสำนวนคดีอาญา

ข้อ 13 ในกรณีที่อธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายเห็นว่าคดีใดไม่สมควรดำเนินการประนอมข้อพิพาท หรือการประนอมข้อพิพาทเป็นเหตุให้การพิจารณาคดีล่าช้าจนส่งผลกระทบต่อความยุติธรรมก็ให้ส่งสำนวนคดีดังกล่าวคืนให้องค์คณะผู้พิพากษาทำการพิจารณาพิพากษาต่อไป

ข้อ 14 กระบวนการประนอมข้อพิพาทย่อมไม่กระทบต่อการดำเนินกระบวนการพิจารณาและอำนาจในการประนอมข้อพิพาทของศาล แต่ให้คำนึงประโยชน์ของคู่ความกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีและความเป็นธรรมเป็นสำคัญ

หมวด 5

การดำเนินการประนอมข้อพิพาท

ข้อ 15 ให้ศูนย์ประนอมข้อพิพาทเสนอสำนวนคดีอาญาต่อผู้ประนอมข้อพิพาท เพื่อให้ผู้ประนอมข้อพิพาทได้ศึกษารายละเอียดของคดีดังกล่าวก่อนที่จะเริ่มดำเนินการประนอมข้อพิพาท

ข้อ 16 ผู้ประนอมข้อพิพาทอาจให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการนัดหมายให้คู่ความ บุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือพนักงานคุมประพฤติมาศาล ณ วันเวลาใดตามที่เห็นสมควร เพื่อสอบถาม ข้อมูลความคิดเห็น หรือเพื่อดำเนินการอย่างอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการประนอมข้อพิพาทก็ได้

ข้อ 17 การแจ้งวันนัดประนอมข้อพิพาท หรือการติดต่อสื่อสารระหว่าง ศูนย์ประนอมข้อพิพาทกับคู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอาจกระทำโดยทางโทรศัพท์ โทรสาร หรือทางไปรษณีย์ก็ได้

ข้อ 18 ก่อนเริ่มการประนอมข้อพิพาท ให้ผู้ประนอมข้อพิพาทแจ้งแก่คู่ความและ บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ทราบว่าข้อเท็จจริงที่เจรจาในการประนอมข้อพิพาทจะไม่นำไปใช้ในการ พิจารณาคดี และการดำเนินการประนอมข้อพิพาทไม่ผูกพันองค์คณะผู้พิพากษา หรือคู่ความ ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาหรือพิพากษาคดี

ข้อ 19 การประนอมข้อพิพาทต้องดำเนินการต่อหน้าคู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้าผู้ประนอมข้อพิพาทเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการประนอมข้อพิพาทก็อาจ ดำเนินการเป็นการลับเฉพาะต่อหน้าตัวความทุกฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยจะให้มีทนายความ หรือบุคคลอื่นอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้

ข้อ 20 ผู้ประนอมข้อพิพาทอาจขอให้อธิบดีหรือรองอธิบดีหรือผู้พิพากษา เจ้าของสำนวนมีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤตีสืบเสาะและพินิจจำเลยเพื่อให้ได้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อการประนอมข้อพิพาทก็ได้

ข้อ 21 ผู้ประนอมข้อพิพาทต้องดำเนินการประนอมข้อพิพาทให้แล้วเสร็จก่อน วันนัดตรวจสอบความพร้อมในการสืบพยาน (ถ้ามี) หรือวันนัดสืบพยาน แต่ถ้าเห็นว่า ไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ก็ให้รายงานให้ศาลทราบเสียแต่เนิ่นๆ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งตามที่ เห็นสมควรต่อไป

ข้อ 22 เมื่อการประนอมข้อพิพาทเสร็จสิ้นลง ให้ผู้ประนอมข้อพิพาทรายงานผล การประนอมข้อพิพาทต่อศาลตามแบบพิมพ์ เอกสารท้ายระเบียบหมายเลข 1 และ 2 และถ้า ผู้เสียหายกับจำเลยได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน ก็ให้เสนอไปพร้อมกับรายงาน ดังกล่าวด้วย

ข้อ 23 ในกรณีที่ผู้ประนอมข้อพิพาทเห็นว่าจำเลยได้สำนึกในความผิด โดยได้ พยายามแก้ไขเยียวยาความเสียหายหรือบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมแล้ว หรือ มีเหตุบรรเทาโทษประการอื่น ในการรายงานผลการประนอมข้อพิพาทให้ผู้ประนอมข้อพิพาท เสนอมาตรการที่สมควรนำมาใช้เพื่อแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของจำเลยหรือเพื่อคุ้มครองผู้เสียหาย

หรือสังคมต่อศาลด้วย เช่น การรอกการกำหนดโทษ การรอกการลงโทษ วิธีการเพื่อความปลอดภัย หรือการลงโทษในสถานเบา พร้อมทั้งเงื่อนไขต่างๆ ที่ควรกำหนดให้จำเลยปฏิบัติ เช่น

- (1) การรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่
 - (2) การทำงานบริการสังคม
 - (3) การประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย
 - (4) การห้ามประกอบกิจการบางอย่างอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดอีก
 - (5) การเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนหรือสถานศึกษาอื่น
 - (6) การห้ามเสพสุราหรือสิ่งเสพติดอย่างอื่นหรือให้เข้ารับการบำบัดรักษา การติดสุราหรือสิ่งเสพติด
 - (7) การห้ามเที่ยวเตร่หรือออกนอกสถานที่อยู่ในเวลากลางคืนหรือช่วงเวลาใด ช่วงเวลาหนึ่ง หรือ
 - (8) การปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ทำไว้กับผู้เสียหายอันเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขฟื้นฟูหรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกากระทำความผิดขึ้นอีก เป็นต้น
- ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ประนอมข้อพิพาทตามวรรคแรก

หมวด 6

การสิ้นสุดกระบวนการประนอมข้อพิพาท

ข้อ 24 ในกรณีต่อไปนี้ให้ถือว่ากระบวนการประนอมข้อพิพาทสิ้นสุดลง

- (1) คดีสามารถตกลงกันได้
- (2) ศาลมีคำสั่งให้ยุติการประนอมข้อพิพาท
- (3) อธิบดีหรือรองอธิบดีมีคำสั่งให้ส่งสำนวนคืนเพื่อพิจารณาพิพากษาต่อไปตามข้อ 10
- (4) ผู้ประนอมข้อพิพาทเห็นว่าข้อพิพาทดังกล่าวไม่อาจยุติลงได้ด้วยวิธีการประนอมข้อพิพาท หรือการประนอมข้อพิพาทไม่เป็นประโยชน์แก่คดีอีกต่อไป
- (5) คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถอนตัวจากการประนอมข้อพิพาท
- (6) คู่ความสามารถระงับข้อพิพาทได้โดยวิธีอื่น

ข้อ 25 เมื่อกระบวนการประนอมข้อพิพาทสิ้นสุดลง ให้ผู้ประนอมข้อพิพาทส่งสำนวนคดีคืน เพื่อให้ผู้พิพากษาในคณะกรรมการเป็นเจ้าของสำนวนดำเนินการมอบหมายให้ผู้พิพากษาท่านใดท่านหนึ่งเป็นองค์คณะพิจารณาและพิพากษาคดีต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2550

(นายวิฑูรย์ คลองมีคุณ)

ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา

ภาคผนวก ค.
ระเบียบศาลอาญากรุงเทพใต้
ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2555

ระเบียบศาลอาญากรุงเทพใต้
ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2555

ตามที่ศาลอาญากรุงเทพใต้ได้ออกระเบียบว่าด้วยแนวปฏิบัติในการไต่ถามและประนอมข้อพิพาท พ.ศ. 2549 นั้น แต่เนื่องจากในปัจจุบันศาลอาญากรุงเทพใต้ได้มีการปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติในการนำคดีเข้าสู่กระบวนการไต่ถามข้อพิพาท และประธานศาลฎีกาได้ออกข้อกำหนดว่าด้วยการไต่ถาม พ.ศ. 2554 ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ไต่ถามและประนอมข้อพิพาทประจำศาลอาญากรุงเทพใต้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับข้อกำหนดว่าด้วยการไต่ถาม พ.ศ. 2554 ศาลอาญากรุงเทพใต้จึงได้ออกระเบียบว่าด้วยแนวปฏิบัติในการไต่ถาม ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบศาลอาญากรุงเทพใต้ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2555”

ข้อ 2 ให้ยกเลิกระเบียบศาลอาญากรุงเทพใต้ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการไต่ถามและประนอมข้อพิพาท พ.ศ. 2549 ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2549

ข้อ 3 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้

“รองอธิบดี” หมายความว่า รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้ที่ได้รับมอบหมาย

“ผู้ประนีประนอม” หมายความว่า บุคคลซึ่งอธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้มีอำนาจดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทในนามของศาลอาญากรุงเทพใต้ ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไต่ถาม พ.ศ. 2554

“คณะกรรมการบริหารงานไต่ถามข้อพิพาทประจำศาล” หมายความว่า บุคคลซึ่งอธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้งตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไต่ถาม พ.ศ. 2554

“ศูนย์ไต่ถาม” หมายความว่า ศูนย์ไต่ถามและประนอมข้อพิพาทประจำศาลอาญากรุงเทพใต้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการและลูกจ้างซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ไต่ถามและประนอมข้อพิพาทประจำศาลอาญากรุงเทพใต้

หมวด 1

การแต่งตั้งผู้ประนีประนอมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อ 5 ให้อธิบดี รองอธิบดี ผู้พิพากษาอาวุโส และผู้พิพากษาในศาลอาญากรุงเทพใต้ เป็นผู้ประนีประนอมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประนีประนอม ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประนีประนอมในการปฏิบัติหน้าที่ และจัดเตรียมเอกสารสำนวนความต่างๆ ตลอดจนดำเนินการอย่างอื่นที่จำเป็นเพื่อให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

ข้อ 6 การคัดเลือกผู้ประนีประนอม ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน หรือตามที่อธิบดีเห็นสมควร เป็นผู้คัดเลือกจากบุคคลตามข้อ 7 แล้วเสนอให้อธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้งตามข้อ 8

ข้อ 7 นอกจากบุคคลตามข้อ 5 วรรคหนึ่ง บุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ประนีประนอม จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในศาสตร์ต่างๆ เช่น แพทยศาสตร์ จิตวิทยา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ นิติศาสตร์ หรือรัฐศาสตร์ และ

(1) เป็นผู้ประนีประนอมที่ขึ้นทะเบียนไว้ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2554 หรือ

(2) เป็นบุคคลอื่นซึ่งอธิบดีเห็นว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นอย่างดี

ข้อ 8 เมื่ออธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้ประนีประนอม ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยบันทึกชื่อนั้นในบัญชีรายชื่อผู้ประนีประนอม แล้วแจ้งให้ผู้พิพากษาทราบ

ข้อ 9 วาระการดำรงตำแหน่งและการถอดถอนผู้ประนีประนอมให้อยู่ในอำนาจของอธิบดีจะเห็นสมควร ภายใต้ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2554

ข้อ 10 การจัดให้ผู้ประนีประนอมมาปฏิบัติหน้าที่ในวันเวลาใดและการมอบหมายสำนวนความเรื่องใดให้ผู้ประนีประนอมรับผิดชอบ ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดี หรือรองอธิบดี ในกรณีที่คู่ความตกลงกันขอให้แต่งตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคนที่มีได้อยู่ในบัญชีรายชื่อผู้ประนีประนอมของศาลอาญากรุงเทพใต้เป็นผู้ประนีประนอมเฉพาะคดี ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยเสนอเรื่องต่ออธิบดีหรือรองอธิบดีเพื่อมีคำสั่ง

- ข้อ 11 ผู้ประนีประนอมตามข้อ 5 วรรคหนึ่ง จะพิจารณาคดีที่ตนไต่ถามอีกไม่ได้
- ข้อ 12 กรณีผู้ประนีประนอมตามข้อ 5 วรรคหนึ่ง เป็นผู้ไต่ถามและคู่ความสามารถตกลงกันได้ด้วยการถอนฟ้อง ถอนคำร้องทุกข์ ขอมความ หรือให้รอฟังคำพิพากษา ให้ถือว่าผู้ประนีประนอมท่านนั้นเป็นเจ้าของสำนวนและมีอำนาจสั่งคดีจนเสร็จสิ้น
- ข้อ 13 กรณีผู้ประนีประนอมตามข้อ 7 เป็นผู้ไต่ถามและคู่ความสามารถตกลงกันได้ด้วยการถอนฟ้อง ถอนคำร้องทุกข์ ขอมความ หรือให้รอฟังคำพิพากษา ให้ผู้พิพากษาเวรชี้หรือคณะไต่ถาม หรือตามที่อธิบดีเห็นสมควร เป็นเจ้าของสำนวนและเป็นผู้พิจารณาจนเสร็จสิ้น

หมวด 2

วิธีการเข้าสู่กระบวนการไต่ถามข้อพิพาท

- ข้อ 14 คดีที่เข้าสู่ศูนย์ไต่ถามมี 6 ประเภท คือ
- (1) คดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องกันเอง
 - (2) คดีความผิดต่อส่วนตัว
 - (3) คดีที่ผู้เสียหายร้องขอตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญา มาตรา 44/1
 - (4) คดีที่เกี่ยวข้องทางญาติ
 - (5) คดีความผิดที่กระทำโดยประมาท
 - (6) คดีที่ศาลเห็นสมควร
- ข้อ 15 เมื่อมีคดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลตามข้อ 14 (1)-(5) ให้งานรับฟ้องนำคู่ความไต่ถามข้อพิพาทก่อน 1 นัด ไม่น้อยกว่า 45 วันนับแต่วันรับฟ้อง
- ข้อ 16 ให้งานเก็บสำนวนก่อนคำพิพากษาคัดแยกคดีไต่ถามให้ศูนย์ไต่ถามเตรียมความพร้อมล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 เดือนก่อนถึงวันนัด
- ให้ศูนย์ไต่ถามทำสำนวนไต่ถามแยกต่างหากจากสำนวนคดีอาญาและออกหมายเลขคำไต่ถามรวมทั้งลงสารบรรณแล้วเสนออธิบดีหรือรองอธิบดีส่งจ่ายสำนวน
- ก่อนถึงวันนัดให้ศูนย์ไต่ถามจัดทำบัญชีนัดความไต่ถามข้อพิพาทปิดประกาศให้คู่ความตรวจดูไว้ที่หน้าศูนย์ไต่ถาม ณ ที่มองเห็นได้ง่าย

ข้อ 17 ในกรณีที่ยอมรับ หรือรองอธิบดีเห็นว่าคดีใดไม่สมควรดำเนินการไกล่เกลี่ย หรือการไกล่เกลี่ยเป็นเหตุให้การพิจารณาคดีล่าช้าจนส่งผลกระทบต่อความยุติธรรม ก็ให้ส่งสำนวนคดีดังกล่าวคืนให้องค์คณะผู้พิพากษาทำการพิจารณาพิพากษาต่อไป

ข้อ 18 กระบวนการไกล่เกลี่ยย่อมไม่กระทบต่อการดำเนินกระบวนการพิจารณา และอำนาจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาล แต่ให้คำนึงประโยชน์ของกลุ่มความกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในคดีและความเป็นธรรมเป็นสำคัญ เอกสารและข้อเท็จจริงที่ปรากฏในชั้นไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ถือเป็นความลับ กลุ่มความจะขอคัดถ่ายหรืออ้างเป็นพยานเอกสารหรือพยานบุคคลไปใช้ในชั้นพิจารณาไม่ได้

หมวด 3

การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อ 19 ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยเสนอสำนวนคดีอาญาต่อผู้ประนีประนอม เพื่อให้ผู้ประนีประนอมได้ศึกษารายละเอียดของคดีดังกล่าวก่อนที่จะเริ่มดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อ 20 ผู้ประนีประนอมอาจให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการนัดหมายให้คู่ความ บุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือพนักงานคุมประพฤติมาศาล ณ วันเวลาใดตามที่เห็นสมควร เพื่อสอบถามข้อมูล ความคิดเห็น หรือเพื่อดำเนินการอย่างอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก็ได้

ข้อ 21 การแจ้งวันนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือการติดต่อสื่อสารระหว่าง ศูนย์ไกล่เกลี่ยกับคู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอาจกระทำโดยทางโทรศัพท์ โทรสารหรือทางไปรษณีย์ก็ได้

ข้อ 22 ก่อนเริ่มการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ผู้ประนีประนอมแจ้งแก่คู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้องทราบว่าข้อเท็จจริงที่เจรจาในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นความลับจะไม่นำไปใช้ในการพิจารณาคดี และการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่ผูกพันองค์กรคณะผู้พิพากษาหรือคู่ความ ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาหรือพิพากษาคดี ทั้งจะขอคัดถ่ายอ้างอิงเอกสารหรือข้อเท็จจริง และบุคคลไปใช้ในการพิจารณาคดีหรือการอื่นใดไม่ได้ เว้นแต่คู่ความจะตกลงกัน หรืออธิบดี หรือรองอธิบดีเห็นสมควร

ข้อ 23 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต้องดำเนินการต่อหน้าคู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้าผู้ประนีประนอมเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ก็อาจดำเนินการเป็นการลับเฉพาะต่อหน้าตัวความทุกฝ่าย หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยจะให้มีความหมายหรือบุคคลอื่น อยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้

ข้อ 24 ผู้ประนีประนอมอาจขอให้อธิบดี หรือรองอธิบดี หรือผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนมีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจจำเลยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการไต่ถามข้อพิพาทก็ได้

ข้อ 25 ผู้ประนีประนอมต้องดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทให้แล้วเสร็จก่อนวันนัดตรวจสอบความพร้อมในการสืบพยาน (ถ้ามี) หรือวันนัดสืบพยาน แต่ถ้าเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ก็ให้รายงานให้ศาลทราบเสียแต่เนิ่นๆ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรต่อไป

ข้อ 26 เมื่อการไต่ถามข้อพิพาทเสร็จสิ้นลง ให้ผู้ประนีประนอมรายงานผลการไต่ถามต่อศาล และถ้าผู้เสียหายกับจำเลยได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันก็ให้เสนอไปพร้อมกับรายงานดังกล่าวด้วย

ข้อ 27 ในกรณีที่ผู้ประนีประนอมเห็นว่าจำเลยได้สำนึกในความผิด และได้พยายามแก้ไขเยียวยาความเสียหาย หรือบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมแล้ว หรือมีเหตุบรรเทาโทษประการอื่น ในการรายงานผลการไต่ถามข้อพิพาท ผู้ประนีประนอมจะเสนอมาตรการที่สมควรนำมาใช้เพื่อแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของจำเลยหรือเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือสังคมต่อศาลด้วย เช่น การรอกการกำหนดโทษ การรอกการลงโทษ วิธีการเพื่อความปลอดภัย หรือการลงโทษในสถานเบา พร้อมทั้งเงื่อนไขต่างๆ ที่ควรกำหนดให้จำเลยปฏิบัติก็ได้

หมวด 4

การสิ้นสุดกระบวนการไต่ถามข้อพิพาท

ข้อ 28 ในกรณีต่อไปนี้ให้ถือว่ากระบวนการไต่ถามข้อพิพาทสิ้นสุดลง

- (1) คดีสามารถตกลงกันได้
- (2) ศาลมีคำสั่งให้ยุติการไต่ถามข้อพิพาท
- (3) อธิบดี หรือรองอธิบดีมีคำสั่งให้ส่งสำนวนคืนเพื่อพิจารณาพิพากษาต่อไปตามข้อ 17
- (4) ผู้ประนีประนอมเห็นว่าข้อพิพาทดังกล่าวไม่อาจยุติลงได้ด้วยวิธีการไต่ถาม หรือการไต่ถามไม่เป็นประโยชน์แก่คดีอีกต่อไป
- (5) คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถอนตัวจากการไต่ถาม
- (6) คู่ความสามารถระงับข้อพิพาทได้โดยวิธีอื่น

ข้อ 29 เมื่อกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง ให้ผู้ประนีประนอมแจ้งผล
ของการไกล่เกลี่ยให้ศาลทราบเพื่อดำเนินการต่อไปโดยเร็ว

หมวด 5

การสิ้นสุดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อ 30 ผู้ประนีประนอมตามข้อ 5 วรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิ์ได้รับค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการ
ข้อ 31 ให้จ่ายค่าป่วยการแก่ผู้ประนีประนอมที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประนีประนอม
ของสำนักงานศาลยุติธรรมแล้ว เป็นรายคดี คดีละ 500 บาท

ในกรณีคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและใช้เวลาในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทรวมกัน
มากกว่า 8 ชั่วโมง สามารถกำหนดค่าป่วยการเกินกว่าที่กำหนด แต่ไม่เกินคดีละ 3,000 บาท

ข้อ 32 กรณีคู่ความตกลงกันได้ให้แต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นผู้ประนีประนอม
โดยความเห็นชอบของอธิบดี ให้คู่ความรับผิดชอบค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการของผู้ประนีประนอม
ฝ่ายละกึ่งหนึ่ง เว้นแต่คู่ความตกลงกันเป็นอย่างอื่น

ค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการในแต่ละครั้งต้องไม่เกิน 1,000 บาท

ประกาศ ณ วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2555

(นายนิพนธ์ ใจสำราญ)

อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้

ภาคผนวก ง
ระเบียบศาลอาญานบุรี
ว่าด้วยการไต่ถามคดีเชิงสมานฉันท์ พ.ศ. 2551

ระเบียบศาลอาญานบุรีว่าด้วยการไต่ถามคดีชิงสมานฉันท์ พ.ศ. 2551

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระบบการไต่ถามคดีชิงสมานฉันท์ขึ้นในศาลอาญานบุรี เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยแนวปฏิบัติในการดำเนินคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาและเพื่อเป็นช่องทางในการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย รวมทั้งมาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของจำเลย อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญานบุรีจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบศาลอาญานบุรี ว่าด้วยการไต่ถามคดีชิงสมานฉันท์ พ.ศ. 2551”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบศาลอาญานบุรี ว่าด้วยการประนอมข้อพิพาท พ.ศ. 2549

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญานบุรี

“รองอธิบดี” หมายความว่า รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญานบุรี

“ศูนย์ไต่ถามคดี” หมายความว่า ศูนย์ไต่ถามคดีชิงสมานฉันท์ประจำศาลอาญานบุรี

“ผู้ทรงคุณวุฒิ” หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิในการไต่ถามคดีชิงสมานฉันท์ประจำศาลอาญานบุรีซึ่งอธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการไต่ถามคดีชิงสมานฉันท์ประจำศาลอาญานบุรี หรือผู้ประนีประนอมของศาลอาญานบุรี ตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไต่ถามคดีข้อพิพาท พ.ศ. 2544

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการและลูกจ้างซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ไต่ถามคดีชิงสมานฉันท์ประจำศาลอาญานบุรี

ข้อ 5 ความข้อใดที่ระเบียบนี้มีได้กำหนดไว้ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไต่ถามคดีข้อพิพาท พ.ศ. 2544

หมวด 1

ศูนย์ไต่ถามคดีและผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ 6 ให้จัดตั้งศูนย์ไต่ถามคดี โดยให้มีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประสานงาน จัดเตรียมเอกสารสำนวนความต่างๆ ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิในการปฏิบัติหน้าที่ และดำเนินการอย่างอื่นที่จำเป็นเพื่อให้การไต่ถามคดีชิงสมานฉันท์เป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ขอ 7 ให้อธิบดีแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลอาญานบุรีเป็นคณะไต่เถี่ย โดยให้มีหน้าทีดูแลรับผิดชอบการไต่เถี่ยเชิงสมานฉันท์ประจำศาลอาญานบุรี

ให้มีผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอก โดยการแต่งตั้งจากอธิบดี

ขอ 8 การคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตามขอ 7 วรรคสอง ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกชั้นชุดหนึ่ง จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน หรือตามจำนวนที่อธิบดีเห็นสมควรเป็นผู้คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

การรับสมัครบุคคลผู้เข้ารับการคัดเลือกให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามขอ 7 วรรคสอง วิธีการคัดเลือก จำนวนและการประกาศผล ให้เป็นไปตามประกาศของศาลอาญานบุรี

ขอ 9 บุคคลภายนอกที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามขอ 7 วรรคสอง จะต้องเป็นผู้ประนีประนอมที่ขึ้นทะเบียนไว้ตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไต่เถี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2544 หรือเป็นบุคคลอื่นซึ่งอธิบดีเห็นว่าเป็นผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการไต่เถี่ยเชิงสมานฉันท์เป็นอย่างดี ทั้งยังต้องมีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น แพทยศาสตร์ เกษษศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ จิตวิทยา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปะศาสตร์ บัญชีหรือบริหารธุรกิจ เป็นต้น และต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- (1) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ
- (2) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (3) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
- (4) ไม่เคยถูกสั่งให้พักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ
- (5) ไม่เคยถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ไต่เถี่ยกระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (6) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือมีสภาพทางกายหรือจิตใจไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
- (7) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีบุคลิกภาพ ความประพฤติและทัศนคติที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

ขอ 10 ให้คณะกรรมการคัดเลือกเป็นผู้พิจารณากลับกรองและเสนอรายชื่อบุคคลผู้สมควรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้อธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้งตามขอ 7 วรรคสอง

ข้อ 11 เมื่ออธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ 7 วรรคสอง ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยบันทึกชื่อผู้นั้นในบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วปิดประกาศในศาลเพื่อให้ทราบทั่วกัน

ข้อ 12 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งตามข้อ 7 วรรคสอง มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้ว ให้คงปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าอธิบดีจะแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ขึ้นดำรงตำแหน่งแทน

ก่อนครบวาระหรือพ้นจากการดำรงตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถสมัครเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในวาระต่อไปได้

การถอดถอนผู้ทรงคุณวุฒิให้อยู่ในอำนาจของอธิบดีที่จะเห็นสมควร ภายใต้ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2544

ข้อ 13 การจัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิมาปฏิบัติหน้าที่ในวันและเวลาใด รวมทั้งการมอบหมายสำนวนความเรื่องใดให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้รับผิดชอบ ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมาย

ในกรณีที่คู่ความตกลงกันขอให้แต่งตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคนที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการไกล่เกลี่ยเฉพาะคดี ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยเสนอสำนวนต่ออธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายเพื่อมีคำสั่ง

ข้อ 14 ผู้พิพากษาที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จะพิจารณาคดีที่ตนไกล่เกลี่ยอีกไม่ได้

ข้อ 15 หากผู้พิพากษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยจนคู่ความสามารถตกลงกันได้ด้วยการถอนฟ้อง ถอนคำร้องทุกข์ ขอมความ หรือให้รอฟังคำพิพากษา ให้ถือว่าผู้พิพากษานั้นเป็นเจ้าของสำนวนและมีอำนาจพิจารณาตั้งคดีจนเสร็จสิ้น

ข้อ 16 กรณีผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ 7 วรรคสอง เป็นผู้ไกล่เกลี่ยและคู่ความสามารถตกลงกันได้ด้วยการถอนฟ้อง ถอนคำร้องทุกข์ ขอมความ หรือให้รอฟังคำพิพากษา ให้ผู้พิพากษาคณะไกล่เกลี่ย หรือผู้พิพากษาที่อธิบดีหรือรองอธิบดีมอบหมาย เป็นเจ้าของสำนวนและเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดีจนเสร็จสิ้น

ข้อ 17 คดีที่มีเจ้าของสำนวน เมื่อส่งเข้าศูนย์ไกล่เกลี่ยและการไกล่เกลี่ยเป็นผลให้คู่ความตกลงกันได้ด้วยการถอนฟ้อง ถอนคำร้องทุกข์ ขอมความ หรือขอให้ศาลพิพากษาให้คดีเสร็จเด็ดขาด ให้ถือว่าเจ้าของสำนวนเดิมยินยอมคืนสำนวนให้อธิบดีหรือรองอธิบดีพิจารณาจ่ายสำนวนใหม่แก่คณะไกล่เกลี่ยหรือผู้พิพากษาที่เห็นสมควรได้

ข้อ 18 ผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ 7 วรรคสอง พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 9
- (4) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(5) ขาดการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีเหตุอันสมควร จำนวน 3 ครั้ง การพ้นจากตำแหน่งตาม (3) (4) และ (5) ให้เป็นไปตามคำสั่งของอธิบดี

หมวด 2

วิธีการเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์

ข้อ 19 คดีที่เข้าสู่ศูนย์ไกล่เกลี่ย โดยมุ่งเน้นความสมานฉันท์และการเยียวยาแก่ผู้เสียหาย รวมทั้งระงับข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง มี 8 ประเภท ได้แก่

- (1) คดีราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องตนเอง
- (2) คดีความผิดต่อส่วนตัว
- (3) คดีที่ผู้เสียหายร้องขอตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 44/1

- (4) คดีที่มีความเกี่ยวพันทางญาติ
- (5) คดีความผิดที่กระทำโดยประมาท
- (6) คดีที่คู่ความร้องขอ
- (7) คดีที่ราษฎรเป็นผู้เสียหายหรือร่วมเป็นผู้เสียหายที่จำเลยให้การรับสารภาพ

ต่อศาลและศาลตั้งสืบเสาะ

- (8) คดีที่ศาลหรืออธิบดีหรือรองอธิบดีเห็นสมควร

ข้อ 20 เมื่อมีคดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลตามข้อ 19 (1) (3) และ (6) ให้งานรับฟ้องนัดคู่ความไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์ก่อนหนึ่งนัด โดยกำหนดวันนัดไม่น้อยกว่า 45 วัน นับแต่วันรับฟ้อง

เมื่อมีคดีตามข้อ 19 (2) (4) (5) และ (7) ให้งานหน้าบัลลังก์เวอร์ชันนัดคู่ความไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์ก่อนหนึ่งนัดภายในช่วงเวลาก่อนวันที่ศาลนัดฟังคำพิพากษา ทั้งนี้ให้งานหน้าบัลลังก์ประสานกับศูนย์ไกล่เกลี่ยเพื่อหาวันนัดไกล่เกลี่ย

เมื่อมีคดีตามข้อ 19 (7) อยู่ในระหว่างชั้นพิจารณา ให้งานหน้าบัลลังก์นัดคู่ความ ไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์ก่อนหนึ่งนัดภายในช่วงเวลาก่อนที่ศาลนัดฟังคำพิพากษา ทั้งนี้ให้งาน หน้าบัลลังก์ประสานกับศูนย์ไกล่เกลี่ยเพื่อหาวันนัดไกล่เกลี่ย

ข้อ 21 ให้งานเก็บสำนวนก่อนมีคำพิพากษาคัดแยกคดีไกล่เกลี่ยให้ศูนย์ไกล่เกลี่ย เตรียมความพร้อมล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 เดือนก่อนถึงวันนัด

ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยทำสำนวนไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์แยกต่างหากจากสำนวน คดีอาญาและออกหมายเลขคำไกล่เกลี่ยรวมทั้งลงสารบบ แล้วเสนออธิบดีหรือรองอธิบดีพิจารณา สั่งจ่ายสำนวน

ก่อนถึงวันนัดให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยจัดทำบัญชีนัดความ ไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์ ปิดประกาศให้คู่ความตรวจดูที่หน้าศูนย์ไกล่เกลี่ย ณ บริเวณที่แลเห็นได้ง่าย

ข้อ 22 ในกรณีที่อธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายเห็นว่าคดีใดไม่สมควร ดำเนินการไกล่เกลี่ยหรือการไกล่เกลี่ยอาจเป็นเหตุให้การพิจารณาคดีล่าช้าจนส่งผลกระทบต่อ การอำนวยความสะดวกธรรม ก็ให้ส่งสำนวนคดีดังกล่าวคืนแก่องค์กรผู้พิพากษาทำการพิจารณา พิพากษาต่อไป

ข้อ 23 กระบวนการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์ย่อมไม่กระทบถึงการดำเนินกระบวนการ พิเคราะห์และอำนาจในการไกล่เกลี่ยของศาล โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของคู่ความกับบุคคล ที่เกี่ยวข้องในคดีและความเป็นธรรมเป็นสำคัญ เอกสารและข้อเท็จจริงที่ปรากฏในชั้นไกล่เกลี่ย เชิงสมานฉันท์ถือเป็นความลับ คู่ความจะใช้อ้างเป็นพยานเอกสารหรือพยานบุคคลในชั้นพิจารณา ไม่ได้

หมวด 3

การดำเนินการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์

ข้อ 24 ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยเสนอสำนวนคดีอาญาต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ศึกษารายละเอียดของคดีดังกล่าวก่อนที่จะเริ่มดำเนินการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์

ข้อ 25 ผู้ทรงคุณวุฒิในการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์อาจให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ นัดหมายให้คู่ความ บุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือพนักงานคุมประพฤติมาศาลในวันและเวลาตามที่ เห็นสมควรเพื่อสอบถามข้อมูล ความคิดเห็น หรือเพื่อดำเนินการอย่างอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการ ไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์ก็ได้

ข้อ 26 การแจ้งวันนัดไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์ หรือการติดต่อสื่อสารระหว่าง ศูนย์ไกล่เกลี่ยกับคู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง อาจกระทำได้โดยทางโทรศัพท์ โทรสารหรือ ไปรษณีย์

ข้อ 27 ก่อนเริ่มไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิแจ้งให้คู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้องทราบว่าข้อเท็จจริงที่เจรจาในการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์จะไม่ถูกนำไปใช้ในการ พิจารณาคดีและการดำเนินการไกล่เกลี่ยไม่ผูกพันองค์คณะผู้พิพากษาหรือคู่ความในการดำเนิน กระบวนการพิจารณาและพิพากษาคดี ทั้งจะขอคัดถ่าย อ้างอิงข้อเท็จจริง เอกสารหรือบุคคลเพื่อนำ ไปใช้ในการพิจารณาคดีหรือการอื่นใดไม่ได้ เว้นแต่คู่ความจะตกลงกันหรืออธิบดีหรือรองอธิบดี เห็นสมควร

ข้อ 28 การไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์ต้องดำเนินการต่อหน้าคู่ความและบุคคล ที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ย ก็อาจดำเนินการเป็นการลับ เฉพาะต่อหน้าตัวความทุกฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยจะให้มีความหมายหรือบุคคลอื่นอยู่ด้วย หรือไม่ได้

ข้อ 29 ผู้ทรงคุณวุฒิอาจขอให้อธิบดี หรือรองอธิบดี หรือผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน มีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจจำเลยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการไกล่เกลี่ยก็ได้

ขเอ 30 ผู้ทรงคุณวุฒิเองดำเนินการไกล่เกลี่ยให้แล้วเสร็จก่อนวันนัดสืบพยาน แต่ถ้าเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ก็ให้รายงานให้ศาลทราบเพื่อให้ศาลมีคำสั่งตามที่ เห็นสมควรต่อไป

ข้อ 31 เมื่อการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์เสร็จสิ้นลง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิรายงานผลการ ไกล่เกลี่ยต่อศาล และหากผู้เสียหายกับจำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน ก็ให้เสนอ สัญญาประนีประนอมยอมความไปพร้อมกับรายงานดังกล่าวด้วย

ข้อ 32 ในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าจำเลยได้สำนึกในความผิดโดยได้พยายาม แก้ไขเยียวยาความเสียหาย หรือบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมแล้ว หรือมีเหตุบรรเทาโทษ ประการอื่น ในการรายงานผลการไกล่เกลี่ย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอมาตรการที่สมควรนำมาใช้ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของจำเลยหรือเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือสังคมต่อศาลด้วย อาทิ การรอกำหนดโทษ การรอกำหนดโทษ วิธีการเพื่อความปลอดภัย หรือการลงโทษในสถานเบา พร้อมทั้งเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ควรกำหนดให้จำเลยปฏิบัติ เช่น

- (1) การรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ
- (2) การทำงานบริการสังคม หรือสาธารณประโยชน์

- (3) การประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย
 - (4) การห้ามประกอบกิจกรรมบางอย่างอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดอีก
 - (5) การเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนหรือสถานศึกษาอื่น
 - (6) การห้ามเสพสุรา หรือสิ่งเสพติดอย่างอื่น หรือให้เข้ารับการบำบัดรักษาการติดสุรา หรือสิ่งเสพติด
 - (7) การห้ามเที่ยวเตร่ หรือออกนอกสถานที่อยู่ในเวลากลางคืนหรือช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่ง หรือ
 - (8) การปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ทำไว้กับผู้เสียหายอันเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกาสดำเนินการกระทำความผิดขึ้นอีก เป็นต้น
- การกำหนดมาตรการและเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีหรือรองอธิบดีมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ

หมวด 4

การสิ้นสุดกระบวนการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์

ข้อ 33 ในกรณีต่อไปนี้ให้ถือว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์สิ้นสุดลง

- (1) คดีสามารถตกลงกันได้
- (2) ศาลมีคำสั่งให้ยุติการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์
- (3) อธิบดีหรือรองอธิบดีมีคำสั่งให้ส่งสำนวนคืนเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป
- (4) ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าข้อพิพาทดังกล่าวไม่อาจยุติลงได้ด้วยวิธีการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์หรือการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์ไม่เป็นประโยชน์แก่คดีอีกต่อไป
- (5) คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถอนตัวจากการไกล่เกลี่ย
- (6) คู่ความสามารถระงับข้อพิพาทได้โดยวิธีอื่น

ข้อ 34 เมื่อกระบวนการไกล่เกลี่ยเชิงสมานฉันท์สิ้นสุดลง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิส่งสำนวนคดีคืนอธิบดีเพื่อมอบหมายให้ผู้พิพากษาท่านใดท่านหนึ่งเป็นองค์คณะพิจารณาและพิพากษาคดีต่อไป

หมวด 5

ค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการ

ข้อ 35 ผู้พิพากษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่มีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการ

ข้อ 36 ให้จ่ายค่าป่วยการแก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยของสำนักงานศาลยุติธรรมแล้วเป็นรายคดี คดีละ 500 บาท

ในกรณีคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและใช้เวลาในการไกล่เกลี่ยรวมกันมากกว่า 8 ชั่วโมง สามารถกำหนดค่าป่วยการเกินกว่าที่กำหนดในวรรคหนึ่ง แต่ต้องไม่เกินคดีละ 3,000 บาท

ข้อ 37 กรณีคู่ความตกลงกันให้แต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการไกล่เกลี่ยโดยความเห็นชอบของอธิบดี ให้คู่ความรับผิดชอบค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการของผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายละกึ่งหนึ่ง เว้นแต่คู่ความตกลงกันเป็นอย่างอื่น

ค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่เกินครั้งละ 1,000 บาท

ผู้ประนีประนอมของศาลอาญานบุรีที่ได้รับการแต่งตั้งไว้ก่อนระเบียนให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามระเบียนนี้และอยู่ภายใต้บังคับของระเบียนนี้

ประกาศ ณ วันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2551

(ลงชื่อ) วรุณี ทวาทสิน
อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญานบุรี

ภาคผนวก จ
ระเบียบศาลอาญากรุงเทพใต้
ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการสมานฉันท์และสันติวิธี พ.ศ. 2551

ระเบียบศาลอาญากรุงเทพใต้
ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการสมานฉันท์และสันติวิธี

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระบบการสมานฉันท์และสันติวิธีขึ้นในศาลอาญากรุงเทพใต้ เพื่อให้การบริหารจัดการคดีเป็นไปอย่างมีระบบตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ และเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยแนวปฏิบัติในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทศาลอาญากรุงเทพใต้ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบศาลอาญากรุงเทพใต้ ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการสมานฉันท์และสันติวิธี พ.ศ. 2551”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้

“รองอธิบดี” หมายความว่า รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีศาลอาญากรุงเทพใต้

“ผู้พิพากษา” หมายความว่า ผู้พิพากษาที่อธิบดีหรือรองอธิบดีแต่งตั้งให้เป็นผู้พิพากษาประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีศาลอาญากรุงเทพใต้

“ผู้ทรงคุณวุฒิ” หมายความว่า บุคคลซึ่งอธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีของศาลอาญากรุงเทพใต้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการและลูกจ้างซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีศาลอาญากรุงเทพใต้

หมวด 1

การแต่งตั้งผู้พิพากษาและผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์และสันติวิธี

ข้อ 4 การคัดเลือกผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมานฉันท์และสันติวิธี ให้อธิบดีหรือรองอธิบดีเป็นผู้แต่งตั้ง

การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสมานฉันท์ฯ ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีศาลอาญากรุงเทพใต้มีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเสนอให้อธิบดีเป็นผู้แต่งตั้ง

ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีศาลอาญากรุงเทพใต้มีหน้าที่ประสานงานอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการปฏิบัติหน้าที่ และจัดเตรียมเอกสารสำนวนความต่างๆ ตลอดจนดำเนินการอย่างอื่นที่จำเป็นเพื่อให้การสมานฉันท์และสันติวิธีเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ข้อ 5 การจัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ มาปฏิบัติหน้าที่ในวันเวลาใดและการมอบหมายสำนวนความเรื่องใดให้ผู้ทรงคุณวุฒิรับผิดชอบ ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีประจำศาลอาญากรุงเทพใต้ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีหรือรองอธิบดี ในกรณีที่คู่ความตกลงกัน ขอให้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอยู่ในวาระท่านหนึ่งหรือหลายท่านปฏิบัติหน้าที่ ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีประจำศาลอาญากรุงเทพใต้เสนอเรื่องต่ออธิบดีหรือรองอธิบดีเพื่อมีคำสั่งต่อไป

ข้อ 6 ผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่ดำเนินกระบวนการสมานฉันท์ฯ ในคดีเรื่องใดแล้วจะพิจารณาคดีเรื่องนั้นอีกไม่ได้ เว้นแต่คู่ความไม่คัดค้าน

ข้อ 7 กรณีผู้พิพากษาเป็นผู้ดำเนินกระบวนการสมานฉันท์ฯ และคู่ความตกลงกันได้ด้วยการถอนฟ้อง ถอนคำร้องทุกข์ ขอมความ หรือจำเลยให้การรับสารภาพ ให้ถือว่าผู้พิพากษาท่านนั้นเป็นเจ้าของสำนวนมีอำนาจสั่งคดีและพิพากษาคดีจนเสร็จสิ้น

หมวด 2

วิธีการเข้าสู่กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี

ข้อ 8 คดีที่เข้าสู่ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีมี 3 ประเภท คือ

(1) คดีอาญาทุกประเภท เว้นแต่คดีอาญาที่อยู่ในหลักเกณฑ์การไต่ถามคดีของศูนย์ไต่ถามคดีข้อพิพาทศาลอาญากรุงเทพใต้

(2) คดีที่ผู้ประนีประนอมไต่ถามคดีไม่สำเร็จและคู่ความมีความประสงค์ขอให้ผู้พิพากษาประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีดำเนินการต่อไป โดยให้อยู่ในดุลพินิจของผู้พิพากษาประจำศูนย์ว่าจะดำเนินการต่อไปหรือไม่ เว้นแต่คู่ความมีพฤติการณ์ในการประวิงคดี

(3) คดีที่ศาลเห็นสมควร

ข้อ 9 เมื่อมีคดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลตามข้อ 8 (1) และ (3) ให้งานรับฟ้องส่งสำนวนไปยังเวรชี้ หากจำเลยให้การปฏิเสธและเป็นคดีที่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การไต่ถามคดีของศูนย์ไต่ถามคดีข้อพิพาทศาลอาญากรุงเทพใต้ ให้ส่งสำนวนไปยังศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีเพื่อดำเนินการตามกระบวนการของศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีต่อไปโดยเร็ว

เมื่อศาลมีคำสั่งให้นำคดีเข้าสู่กระบวนการสมานฉันท์ฯ ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีกำหนดวันนัดและแจ้งให้คู่ความที่เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งชี้แจงให้คู่ความเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินกระบวนการของศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการของศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีรวบรวมตั้งเป็นสำนวนแยกต่างหากจากสำนวนคดีอาญา

ข้อ 10 กรณีที่อธิบดีหรือรองอธิบดีเห็นว่าคดีใดไม่สมควรดำเนินการสมานฉันท์ฯ หรือการดำเนินกระบวนการดังกล่าวอาจเป็นเหตุให้การพิจารณาคดีล่าช้าจนส่งผลกระทบต่อ การอำนวยความสะดวกธรรม ก็ให้ส่งสำนวนคดีดังกล่าวคืนให้องค์คณะผู้พิพากษาทำการพิจารณา พิพากษาต่อไป

ข้อ 11 กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีย่อมไม่กระทบต่อการดำเนิน กระบวนการพิจารณาของศาล แต่ให้คำนึงถึงประโยชน์ของคู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดี และความเป็นธรรมเป็นสำคัญ เอกสารและข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการดำเนินกระบวนการ สมานฉันท์ฯ ถือเป็นความลับ คู่ความจะขอคัดถ่ายหรืออ้างเป็นพยานเอกสารหรือพยานบุคคล ในชั้นพิจารณาไม่ได้ เว้นแต่คู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้องยินยอม

หมวด 3

การดำเนินการสมานฉันท์และสันติวิธี

ข้อ 12 กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีเป็นกระบวนการส่งเสริมและสนับสนุน ให้ประชาชนระงับข้อพิพาทด้วยหลักการสมานฉันท์และสันติวิธี โดยให้ความรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ ต่างๆ ตามกฎหมาย ขั้นตอนการดำเนินคดีของศาลตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ ผลดี-ผลเสีย ของการดำเนินคดีในศาล และการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการกระทำของคู่ความ อันมีต่อสังคมส่วนรวม โดยมุ่งเน้นให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิดำเนินการดังกล่าวแก่คู่ความ เป็นรายคดี ตลอดจนวิธีการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดโดยการเยียวยาความเสียหาย แก่ผู้เสียหายและชุมชน รวมทั้งตอบปัญหาข้อสงสัยต่างๆ แก่คู่ความ

ข้อ 13 ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี เสนอสำนวนคดีอาญาต่อผู้พิพากษาหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ เพื่อให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิได้ศึกษารายละเอียดในคดี ดังกล่าวก่อนที่จะเริ่มดำเนินการกระบวนการสมานฉันท์ฯ

ข้อ 14 ก่อนเริ่มการสมานฉันท์ฯ ให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิแจ้งแก่คู่ความ และบุคคลที่เกี่ยวข้องและคู่ความทราบว่าข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการดังกล่าวไม่สามารถนำไปใช้ในการพิจารณาคดี และการดำเนินกระบวนการสมานฉันท์ฯ ไม่ผูกพันองค์คณะผู้พิพากษา หรือคู่ความในการดำเนินกระบวนการพิจารณาหรือพิพากษาคดี ทั้งจะขอคัดถ่าย อ้างอิงเอกสารหรือ ข้อเท็จจริงเพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาคดีหรือการอื่นใดไม่ได้ เว้นแต่คู่ความและผู้เกี่ยวข้องตกลง ยินยอมกัน หรืออธิบดีหรือรองอธิบดีเห็นสมควร

ข้อ 15 กระบวนการสมานฉันท์ฯ ต้องดำเนินการต่อหน้าคู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้าผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสมานฉันท์ฯ ก็ให้มี อำนาจดำเนินการเป็นการลับต่อหน้าคู่ความทุกฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยจะมีทนายความหรือ บุคคลอื่นอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้

ข้อ 16 ผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ อาจขอให้อธิบดี หรือรองอธิบดี หรือ ผู้พิพากษาประจำศูนย์สมานฉันท์ฯ และสันติวิธีมีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจ จำเลย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการสมานฉันท์ฯ ก็ได้

ข้อ 17 ในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ เห็นว่าจำเลยสำนึกในความผิด โดยให้การรับสารภาพและได้พยายามแก้ไขเยียวยาความเสียหายหรือบรรเทาผลร้ายอย่างเหมาะสม แล้ว หรือมีเหตุบรรเทาโทษประการอื่น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอมาตรการที่สมควรนำมาใช้เพื่อแก้ไขฟื้นฟู พฤติกรรมของจำเลย หรือเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือสังคมต่อศาลด้วย เช่น การรอกการกำหนดโทษ การรอกการลงโทษ วิธีการเพื่อความปลอดภัย หรือการลงโทษในสถานเบา พร้อมทั้งเงื่อนไขต่างๆ ที่ควรกำหนดให้จำเลยปฏิบัติ เช่น

- (1) การรายงานตัวต่อเจ้าพนักงาน
- (2) การทำงานบริการสังคม
- (3) การประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย
- (4) การห้ามประกอบกิจกรรมบางอย่างอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดอีก
- (5) การเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนหรือสถานศึกษาอื่น
- (6) การห้ามเสพสุราหรือสิ่งเสพติดอย่างอื่น หรือให้เข้ารับการบำบัดรักษา การติดสุราหรือสิ่งเสพติด
- (7) การห้ามเที่ยวเตร่หรือออกนอกสถานที่อยู่ในเวลากลางคืนหรือช่วงระยะเวลาใด ระยะเวลาหนึ่ง หรือ

(8) การปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ทำไว้กับผู้เสียหายอันเป็นส่วนหนึ่งของการบรรเทาผลร้าย แก่ไขพื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกาสกระทำความผิดขึ้นอีก เป็นต้น

ข้อ 18 ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ ต้องดำเนินกระบวนการดังกล่าวให้แล้วเสร็จก่อนวันนัดตรวจหรือในวันนัดตรวจความพร้อมในการสืบพยาน (ถ้ามี) หรือวันนัดสืบพยาน แต่ถ้าเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ให้รายงานอธิบดีหรือรองอธิบดีทราบเสียแต่เนิ่นๆ เพื่อให้มีคำสั่งตามที่เห็นสมควรต่อไป

ข้อ 19 เมื่อการสมานฉันท์ฯ เสร็จสิ้นลง ให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิรายงานผลการดำเนินการตามแบบพิมพ์ต่อรองอธิบดี

ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี จัดบันทึกผลการสมานฉันท์ฯ ทุกสำนวนเพื่อทำเป็นสถิติเสนอต่ออธิบดีและรองอธิบดีทุกเดือน

หมวด 4

การสิ้นสุดกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี

ข้อ 20 ในกรณีต่อไปนี้ให้ถือว่ากระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีสิ้นสุดลง

- (1) จำเลยให้การรับสารภาพและศาลมีคำพิพากษา
- (2) อธิบดีหรือรองอธิบดีมีคำสั่งให้ส่งสำนวนคืนเพื่อพิจารณาพิพากษาคดี

ต่อไปตามข้อ 10

(3) ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ เห็นว่าข้อพิพาทดังกล่าวไม่อาจยุติลงได้ด้วยกระบวนการดังกล่าว หรือกระบวนการสมานฉันท์ฯ ไม่เป็นประโยชน์แก่คดีอีกต่อไป

- (4) คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถอนตัวจากกระบวนการสมานฉันท์ฯ
- (5) คู่ความสามารถระงับข้อพิพาทได้โดยวิธีอื่น

ข้อ 21 เมื่อกระบวนการสมานฉันท์ฯ สิ้นสุดลง ให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ ส่งสำนวนคืนเพื่อดำเนินการต่อไป

หมวด 5
ค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการ

ข้อ 20 ผู้พิพากษาและผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์ฯ ตามข้อ 4 ไม่มีสิทธิได้รับ
ค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการ

ประกาศ ณ วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2551

สุรศักดิ์ ศิริวิเชียร
(นายสุรศักดิ์ ศิริวิเชียร)
อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้

ภาคผนวก ฉ
ระเบียบศาลอาญา
ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการสมานฉันท์และสันติวิธี พ.ศ. 2555

ระเบียบศาลอาญา

ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการสมานฉันท์และสันติวิธี พ.ศ. 2555

ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีนโยบายในการพัฒนาและส่งเสริมการนำระบบการระงับข้อพิพาททางเลือกมาใช้เพื่อประโยชน์ทางอรรถคดีของกลุ่มความนั้น กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการระงับข้อพิพาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลย เน้นความสำคัญกับการอ่านอธิบายฟ้องและสอบคำให้การจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 172 วรรคสอง เพื่อให้จำเลยได้มีความเข้าใจในข้อหาที่ถูกฟ้อง รวมทั้งขั้นตอนการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของศาล ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการคดีตามกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และสอดคล้องแนวปฏิบัติในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบศาลอาญาว่าด้วยแนวปฏิบัติในการสมานฉันท์และสันติวิธี พ.ศ. 2555”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา

“รองอธิบดี” หมายความว่า รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา

“ผู้พิพากษา” หมายความว่า ผู้พิพากษาที่อธิบดีแต่งตั้งให้เป็นผู้พิพากษาทำหน้าที่ประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี

“ผู้ทรงคุณวุฒิ” หมายความว่า บุคคลซึ่งอธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการศาลยุติธรรมและลูกจ้างซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี

“ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี” หมายถึง ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีประจำศาลอาญาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

หมวด 1

การแต่งตั้งคณะผู้พิพากษาและผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์และสันติวิธี

ข้อ 4 ให้อธิบดีคัดเลือกและแต่งตั้งคณะผู้พิพากษาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี

อธิบดีอาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีก็ได้ โดยให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีมีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเสนอให้อธิบดีเป็นผู้คัดเลือกแต่งตั้ง โดยคำนึงถึงคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และชื่อเสียงเกียรติคุณ โดยต้องมีคุณสมบัติที่กำหนดไว้ใน ข้อ 5 แห่งระเบียบนี้

ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีมีหน้าที่ประสานงานคู่ความ อำนวยความสะดวก ให้แก่คณะผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการปฏิบัติหน้าที่ และจัดเตรียมเอกสารสำนวนความต่างๆ ตลอดจนดำเนินการอย่างอื่นที่จำเป็นเพื่อให้การสมานฉันท์และสันติวิธีเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อรายงานอธิบดีทราบ

ข้อ 5 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปีบริบูรณ์
- (2) สำเร็จการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต
- (3) มีประสบการณ์ดำเนินคดีอาญาในศาลไม่น้อยกว่า 20 คดี
- (4) เป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีและการดำเนินคดีอาญาในศาลที่จัดโดยสำนักงานศาลยุติธรรม และผ่านการทดสอบความรู้ความสามารถตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด
- (5) ไม่เป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
- (6) ไม่เป็นผู้มีประวัติเสื่อมเสีย
- (7) ไม่เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ
- (8) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดอันได้

กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

การจัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิมาปฏิบัติหน้าที่ในวันเวลาใด และการมอบหมายสำนวนความเรื่องใดให้ผู้ทรงคุณวุฒิรับผิดชอบ ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมาย ในกรณีที่คู่ความตกลงกันขอให้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอยู่ในวาระ

ท่านหนึ่งหรือหลายท่านปฏิบัติหน้าที่เป็นการเฉพาะ ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีเสนอเรื่องต่ออธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งต่อไป

ข้อ 6 ผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่ดำเนินกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีในคดีเรื่องใดแล้วจะพิจารณาคดีเรื่องนั้นอีกไม่ได้ เว้นแต่คู่ความจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

ข้อ 7 กรณีผู้พิพากษาเป็นผู้ดำเนินกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี และคู่ความตกลงกันได้ด้วยการถอนฟ้อง ถอนคำร้องทุกข์ ขอมความ หรือจำเลยให้การรับสารภาพ ให้ถือว่า ผู้พิพากษาท่านนั้นเป็นเจ้าของสำนวนมีอำนาจสั่งคดีและพิพากษาคดีจนเสร็จสิ้น

ในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้องปรึกษา ให้ปรึกษายออธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายก่อนมีคำพิพากษา

หมวด 2

วิธีการเข้าสู่กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี

ข้อ 8 คดีที่เข้าสู่ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีมี 3 ประเภท คือ

(1) คดีอาญาทุกประเภท เว้นแต่คดีอาญาที่อยู่ในหลักเกณฑ์การไต่ถามของศูนย์ไต่ถามคดีประจำศาลอาญา เช่น คดีอาญาที่ราษฎรเป็นโจทก์ คดีอาญาสินไหมทดแทน คดีที่จำเลยและผู้เสียหายมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ และคดีอาญาสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท

(2) คดีที่ผู้ประนีประนอมไต่ถามคดีไม่สำเร็จ แต่ผู้ประนีประนอมเห็นสมควรหรือคู่ความประสงค์ให้ผู้พิพากษาประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีดำเนินการต่อไป โดยให้อยู่ในดุลพินิจของผู้พิพากษาประจำศูนย์ว่าจะดำเนินการต่อไปหรือไม่ เว้นแต่คู่ความมีพฤติการณ์ในการประวิงคดี

(3) คดีที่ศาลเห็นสมควร

ข้อ 9 เมื่อมีคดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลตามข้อ 8 (1) และ (3) ให้งานรับฟ้องส่งสำนวนไปยังเวรชี้ หากจำเลยให้การปฏิเสธและเป็นคดีที่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การไต่ถามของศูนย์ไต่ถามคดีข้อพิพาท ให้ส่งสำนวนไปยังศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีเพื่อดำเนินการตามกระบวนการของศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีต่อไปโดยเร็ว

กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้นำคดีเข้าสู่กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีกำหนดวันนัดและแจ้งให้คู่ความที่เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งชี้แจงให้คู่ความเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินการของศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกระบวนการของศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีรวบรวมตั้งเป็นสำนวนและสารบบแยกต่างหากจากสำนวนคดีอาญา

ข้อ 10 กรณีที่อธิบดีเห็นว่าคดีใดไม่สมควรดำเนินการสมานฉันท์และสันติวิธี หรือการดำเนินการกระบวนการดังกล่าวอาจเป็นเหตุให้การพิจารณาคดีล่าช้าจนส่งผลกระทบต่อกรอำนวยความสะดวกยุติธรรม ก็ให้ส่งสำนวนคดีดังกล่าวคืนให้องค์คณะผู้พิพากษาทำการพิจารณาพิพากษาต่อไป

ข้อ 11 กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีย่อมไม่กระทบต่อการดำเนินการกระบวนการพิจารณาของศาล แต่ให้คำนึงถึงประโยชน์ของกลุ่มความและบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีและความเป็นธรรมเป็นสำคัญ เอกสารและข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการดำเนินการกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี ถือเป็นความลับ กลุ่มความจะขอคัดถ่ายหรืออ้างเป็นพยานเอกสารหรือพยานบุคคลในชั้นพิจารณาไม่ได้ เว้นแต่กลุ่มความและบุคคลที่เกี่ยวข้องยินยอม

หมวด 3

การดำเนินการสมานฉันท์และสันติวิธี

ข้อ 12 กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีเป็นกระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มความระงับข้อพิพาทด้วยหลักการสมานฉันท์และสันติวิธี เน้นการให้ความรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ต่างๆ ตามกฎหมายแก่กลุ่มความ ขั้นตอนการดำเนินคดีของศาลตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการผลดีผลเสียของการดำเนินคดีในศาล และการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการกระทำของกลุ่มความอันมีต่อสังคมส่วนรวม โดยมุ่งเน้นให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิดำเนินการดังกล่าวแก่กลุ่มความเป็นรายคดี ตลอดจนวิธีการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดโดยการเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายและชุมชน รวมทั้งตอบปัญหาข้อสงสัยต่างๆ แก่กลุ่มความ

ข้อ 13 ให้ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีเสนอสำนวนคดีอาญาต่อผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์และสันติวิธี เพื่อให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิได้ศึกษารายละเอียดในคดีดังกล่าวก่อนที่จะเริ่มดำเนินการกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี

ข้อ 14 ก่อนเริ่มการสมานฉันท์และสันติวิธี ให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิแจ้งแก่กลุ่มความและบุคคลที่เกี่ยวข้องและกลุ่มความทราบว่ามีข้อมูลที่ได้รับรวมถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการดังกล่าวไม่สามารถนำไปใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี และการดำเนินการกระบวนการสมานฉันท์ไม่ผูกพันองค์กรคณะผู้พิพากษาหรือกลุ่มความในการดำเนินการพิจารณาหรือพิพากษาคดี ทั้งจะขอคัดถ่าย อ้างอิงเอกสารหรือข้อเท็จจริงเพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาคดี

หรือการอื่นใดไม่ได้ เว้นแต่คู่ความและผู้เกี่ยวข้องตกลงยินยอมกัน หรืออธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายเห็นสมควร

ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึง การติดต่อระหว่าง คู่ความ ผู้เสียหาย หรือข้อเท็จจริงใดๆ เกี่ยวกับกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี ข้อเท็จจริงที่เป็นเนื้อหาหรือรายละเอียดในการเจรจาตกลงกัน ข้อเท็จจริงที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ยอมรับหรือปฏิเสธ กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี ความเห็นหรือข้อเสนอใดๆ ซึ่งได้เสนอโดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี ความเห็นหรือข้อเสนอใดๆ ซึ่งได้เสนอโดยผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ 15 กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี ต้องดำเนินการต่อหน้าคู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้อง กรณีที่จำเลยหรือผู้เสียหายมีทนายความ หรือญาติ หรือบุคคลที่ไว้วางใจมาด้วย ก็สามารถให้บุคคลดังกล่าวเข้าร่วมฟังการดำเนินการกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวได้รับทราบถึงแนวทางการดำเนินกระบวนการพิจารณา สามารถให้คำแนะนำ และช่วยตัดสินใจในทางคดี แต่ถ้าผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสมานฉันท์และสันติวิธี ก็ให้มีอำนาจดำเนินการเป็นการเฉพาะแต่คู่ความ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือเพียงแต่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ในการประชุมโดยจะมีทนายความร่วมด้วยหรือไม่ก็ได้

ข้อ 16 ผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์และสันติวิธี อาจเสนอให้อธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมาย หรือผู้พิพากษาประจำศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธีมีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติ สืบเสาะและพินิจจำเลย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีก็ได้

ข้อ 17 ในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์และสันติวิธี เห็นว่าจำเลยสำนึกในความผิด โดยให้การรับสารภาพและได้พยายามแก้ไขเยียวยาความเสียหายหรือบรรเทาผลร้ายอย่างเหมาะสมแล้ว หรือมีเหตุบรรเทาโทษประการอื่น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอมาตรการที่สมควรนำมาใช้เพื่อแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของจำเลย หรือเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือสังคมต่อศาลด้วย เช่น การรอกำหนดโทษ การรอกำหนดโทษ วิธีการเพื่อความปลอดภัย หรือการลงโทษในสถานเบา พร้อมทั้งเงื่อนไขต่างๆ ที่ควรกำหนดให้จำเลยปฏิบัติ เช่น

- (1) การรายงานตัวต่อเจ้าพนักงาน
- (2) การทำงานบริการสังคม
- (3) การประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย
- (4) การห้ามประกอบกิจกรรมบางอย่างอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดอีก
- (5) การเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนหรือสถานศึกษาอื่น

(6) การห้ามเสพสุราหรือสิ่งเสพติดอย่างอื่น หรือให้เข้ารับการบำบัดรักษา การติดสุราหรือสิ่งเสพติด

(7) การห้ามเที่ยวเตร่หรือออกนอกสถานที่อยู่ในเวลากลางคืนหรือช่วงเวลากลางวัน หรือ

(8) การปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ทำไว้กับผู้เสียหายอันเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกากระทำความผิดขึ้นอีก เป็นต้น

ข้อ 18 ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์และสันติวิธี ต้องดำเนินการกระบวนการดังกล่าวให้แล้วเสร็จก่อนวันนัดตรวจพยานหลักฐาน หรือวันนัดตรวจความพร้อมในการสืบพยาน (ถ้ามี) หรือวันนัดสืบพยาน แต่ถ้าเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ให้รายงานอธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายทราบโดยเร็วเพื่อให้มีคำสั่งตามที่เห็นสมควรต่อไป

ข้อ 19 เมื่อการสมานฉันท์และสันติวิธีเสร็จสิ้นลง ให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิรายงานผลการดำเนินการตามแบบพิมพ์ต่ออธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมาย

ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์สมานฉันท์และสันติวิธี จัดบันทึกผลการสมานฉันท์และสันติวิธีทุกสำนวนเพื่อทำเป็นสถิติเสนอต่ออธิบดีทุกเดือน

หมวด 4

การสิ้นสุดกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี

ข้อ 20 ในกรณีต่อไปนี้ให้ถือว่ากระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีสิ้นสุดลง

(1) จำเลยให้การรับสารภาพและศาลมีคำพิพากษา

(2) อธิบดีมีคำสั่งให้ส่งสำนวนคืนเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีต่อไปตามข้อ 10

(3) ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์และสันติวิธีเห็นว่าข้อพิพาทดังกล่าวไม่อาจยุติลงได้ด้วยกระบวนการดังกล่าว หรือกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีไม่เป็นประโยชน์แก่คดีอีกต่อไป

(4) คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถอนตัวจากกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี เว้นแต่กรณีผู้เสียหายถอนตัว ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิจะดำเนินการต่อไปก็ได้ แต่ต้องแจ้งสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายแก่ผู้เสียหายแล้ว

(5) คู่ความสามารถระงับข้อพิพาทได้โดยวิธีอื่น

ข้อ 21 เมื่อกระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธีสิ้นสุดลง ให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์และสันติวิธี ส่งสำนวนคืนเพื่อดำเนินการต่อไป

หมวด 5
ค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการ

ข้อ 20 ผู้พิพากษาและผู้ทรงคุณวุฒิในการสมานฉันท์และสันติวิธี ตามข้อ 4 ไม่มีสิทธิ
ได้รับค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการ

ประกาศ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

(นายทวี ประจวบลาภ)
อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา